

61973J0155

Cauza 155/73

**HOTĂRÂREA CURȚII
DIN 30 APRILIE 1974***

Giuseppe Sacchi

**(Cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare,
formulată de Tribunale di Biella)**

În cauza 155/73,

având ca obiect o cerere adresată Curții, în temeiul articolului 177 din Tratatul CEE, de către Tribunale di Biella pentru pronunțarea, în procedura penală pendinte în fața acestei instanțe, împotriva lui

GIUSEPPE SACCHI, Como,

a unei hotărâri preliminare privind interpretarea articolelor 2, 3, 5, 7, 37, 86 și 90 din Tratatul Comunității Economice Europene,

CURTEA,

constituită din R. Lecourt, președinte, A. M. Donner și M. Sørensen, președinți de cameră, R. Monaco, J. Mertens de Wilmars (raportor), P. Pescatore, H. Kutscher, C. Ó Dálaigh și A. J. Mackenzie Stuart, judecători,

avocat general: G. Reischl

grefier: A. Van Houtte

pronunță prezenta

HOTĂRÂRE

1. Prin hotărârea din 25 iulie 1973, primită de grefa Curții la 27 iulie 1973, Tribunale di Biella a adresat, în temeiul articolului 177 din Tratatul CEE, mai multe întrebări privind interpretarea articolelor 2, 3, 5, 7, 37, 86 și 90 din tratat;

Instanța națională este sesizată cu judecarea unei infracțiuni săvârșită de operatorul unei stații releu de televiziune privată, pentru deținerea, în spații deschise publicului, de televizoare utilizate pentru recepția emisiunilor prin cablu, fără să fi plătit taxa de abonament;

Întrebările adresate trebuie să permită Tribunale di Biella să decidă cu privire la compatibilitatea cu tratatul a anumitor dispoziții din legislația italiană, dispoziții care rezervă statului dreptul

---

* Limba de procedură: italiana.

exclusiv de a folosi serviciile de televiziune, în special cele de televiziune prin cablu, și cu atât mai mult cu cât acest drept de exclusivitate se extinde asupra publicității comerciale;

A – Cu privire la competența Curții

2. Guvernul italian a pus la îndoială admisibilitatea hotărârii preliminare, considerând că nu este necesar un răspuns al Curții la întrebările adresate, pentru a permite acesteia să se pronunțe cu privire la acțiunea cu care a fost sesizată;
3. Articolul 177 din tratat, bazat pe o separare clară a funcțiilor între instanțele naționale și Curte, nu permite acesteia să decidă cu privire la motivele cererii de interpretare;

prin urmare, excepția ridicată nu poate fi reținută;

B – Cu privire la întrebările 1, 2, 6, 7, 8 și 9

4. Prin primele două întrebări se solicită, în esență, să se răspundă dacă principiul liberei circulații a mărfurilor pe piața comună se aplică mesajelor televizate, în special în ceea ce privește aspectele lor comerciale, și dacă dreptul de exclusivitate acordat de un stat membru unei societăți, de a efectua toate tipurile de emisiuni televizate, fie și în scopul publicității comerciale, constituie o încălcare a principiului enunțat;
5. Răspunsul este oferit de soluția dată la întrebarea preliminară dacă mesajele televizate trebuie să fie asimilate produselor sau mărfurilor în sensul articolului 3 litera (a), articolului 9 și al denumirii rubricii de la titlul I din partea a doua a tratatului;
6. În absența unor dispoziții exprese contrarii din tratat, un mesaj televizat trebuie să fie considerat, dată fiind natura sa, o prestare de servicii;

Deși nu este exclus ca prestările furnizate, în mod normal, contra unei remunerații să fie reglementate de dispoziții referitoare la libera circulație a mărfurilor, acesta lucru se aplică în cazul de față, după cum reiese din articolul 60, numai în măsura în care sunt reglementate de astfel de dispoziții;

Prin urmare, rezultă că transmisia de mesaje televizate, inclusiv a celor cu un caracter publicitar, se supune, ca atare, normelor tratatului referitoare la prestările de servicii;

7. Pe de altă parte, schimburile comerciale de orice tipuri de materiale, aparate de înregistrare sonoră, filme și alte produse utilizate pentru difuzarea de mesaje televizate se supun normelor referitoare la libera circulație a mărfurilor;

În consecință, dacă existența unui monopol asupra mesajelor publicitare televizate nu este, în sine, contrară principiului liberei circulații a mărfurilor, un astfel de monopol ar contraveni acestuia dacă discriminează prin favorizarea materialelor și produselor naționale;

8. De asemenea, faptul că o întreprindere dintr-un stat membru beneficiază de dreptul exclusiv de a transmite mesaje publicitare televizate nu este, ca atare, incompatibilă cu libera circulație a produselor pe care aceste mesaje intenționează să le promoveze;

Pe de altă parte, situația ar fi fost diferită dacă dreptul de exclusivitate ar fi fost utilizat pentru favorizarea, în cadrul Comunității, a anumitor canale comerciale sau a anumitor operatori economici, în raport cu ceilalți;

Astfel cum este subliniat la articolul 3 din Directiva Comisiei din 22 decembrie 1969 privind eliminarea măsurilor cu efect echivalent cu cel al restricțiilor cantitative la import care nu sunt reglementate de alte dispoziții adoptate în temeiul Tratatului CEE (JO L 13/29 din 19 ianuarie 1970), pot constitui măsuri cu efecte echivalente restricțiilor cantitative acele măsuri care reglementează comercializarea produselor ale căror efecte restrictive depășesc cadrul efectelor proprii normelor comerciale;

Acesta este în special cazul în care aceste efecte restrictive sunt disproporționate în raport cu rezultatul dorit, în speță cu organizarea, conform legislației unui stat membru, a televiziunii ca un serviciu de interes public;

9. Întrucât a șasea întrebare se referă la interpretarea articolului 37 din tratat, trebuie analizată împreună cu aspectele ridicate de dispozițiile referitoare la libera circulație a mărfurilor, dintre care face parte și acest articol;

Prin această întrebare se solicită să se răspundă dacă articolul 37 alineatele (1) și (2) se aplică în cazul unei societăți pe acțiuni careia un stat membru i-a oferit dreptul exclusiv de a efectua emisiuni televizate pe teritoriul acestuia, inclusiv programe publicitare și transmisiuni de filme și filme documentare produse în alte state membre;

10. Articolul 37 se referă la restructurarea monopolurilor naționale cu un caracter comercial;

Din plasarea acestei dispoziții în capitolul privind eliminarea restricțiilor cantitative rezultă că utilizarea termenilor „importuri” și „exporturi” la al doilea paragraf al alineatului (1) și a termenului „produs” la alineatele (3) și (4), rezultă că acesta vizează schimbul de mărfuri și nu se poate referi la un monopol asupra prestărilor de servicii;

Prin urmare, publicitatea comercială televizată, dat fiind caracterul său de prestare de servicii, nu intră în sfera de aplicare a acestor dispoziții;

11. A șaptea și a noua întrebare au devenit fără obiect, deoarece nu au fost adresate decât în cazul în care a șasea întrebare ar fi primit un răspuns afirmativ; acest fapt se aplică, de asemenea, și celei de-a opta întrebări;

C – Cu privire la întrebările 3, 4 și 5

12. A treia, a patra și a cincea întrebare se referă la compatibilitatea cu normele din domeniul concurenței din tratat a drepturilor de exclusivitate acordate de către un stat membru unei societăți pe acțiuni, în materie de emisiuni televizate, precum și exercitarea acestor drepturi;

Prin a treia întrebare se dorește să se afle dacă articolele 86 și 90 din tratat, coroborate, trebuie să fie interpretate în sensul că este interzisă unei întreprinderi vizate de articolul 90 alineatul (1) dobândirea, chiar și în cazul în care rezultă din intervenția autorităților naționale, a unei poziții dominante, al cărei efect este eliminarea oricărei forme de concurență în domeniul activității pe care întreprinderea o desfășoară pe teritoriul statului membru;

În cazul unui răspuns afirmativ la a treia întrebare, prin a patra întrebare se dorește să se afle dacă o societate care are dreptul exclusiv de a efectua emisiuni televizate, în special prin cablu, inclusiv în scopuri comerciale, ar deține o poziție dominantă incompatibilă cu articolul 86 sau, în orice caz, ar abuza de poziția sa dominantă prin folosirea de anumite practici anticoncurențiale indicate de instanța națională;

În cazul unui răspuns afirmativ la această întrebare, prin a cincea întrebare se dorește să se afle dacă interdicțiile vizate de întrebările precedente au un efect direct și care conferă justițiabililor drepturi pe care instanțele naționale trebuie să le protejeze;

13. Guvernul italian și guvernul german au susținut că, îndeplinind o misiune de interes public, cu caracter cultural și informațional, televiziunile nu pot fi considerate „întreprinderi” în sensul dispozițiilor tratatului;

Cel puțin, acestora le este încredințat un serviciu de interes economic general, astfel încât nu trebuie să se supună normelor tratatului, în special normelor din domeniul concurenței, decât în limitele în care aplicarea acestor norme nu duce la neîndeplinirea, în drept sau în fapt, a misiunii particulare care le-a fost încredințată;

14. Articolul 90 alineatul (1) permite, între altele, statelor membre să acorde întreprinderilor drepturi speciale sau de exclusivitate;

Nici o prevedere din tratat nu se opune ca statele membre, din motive de interes public, de natură neeconomică, să scoată în afara regulilor privind concurența emisiunile de radioteleviziune, inclusiv emisiunile prin cablu, oferindu-le dreptul exclusiv de a le realiza;

Cu toate acestea, pentru realizarea misiunii lor, aceste unități se supun în continuare interdicțiilor referitoare la discriminare și, în măsura această realizare a misiunii lor implică activități de natură economică, intră sub incidența dispozițiilor vizate de articolul 90 cu privire la întreprinderile publice și întreprinderile cărora statul le conferă drepturi speciale exclusive;

Interpretarea coroborată a articolelor 86 și 90 duce la concluzia că existența unui monopol al unei întreprinderi căreia statul membru i-a acordat drepturi de exclusivitate nu este, în sine, incompatibilă cu articolul 86;

Același este și cazul unei extinderi a drepturilor de exclusivitate care urmează unei noi intervenții a statului;

15. Mai mult, dacă anumite state membre consideră întreprinderile care operează în domeniul televiziunii, fie și cu privire la activitățile comerciale, în special în materie de publicitate, ca fiind întreprinderi care au drept scop un serviciu de interes economic general, aceste interdicții se aplică, în ceea ce privește comportamentul lor pe piață, în temeiul articolului 90 alineatul (2) atât timp cât nu s-a demonstrat că interdicțiile amintite ar fi incompatibile cu realizarea misiunii acestora;

16. Prin a patra întrebare instanța națională a amintit un anumit număr de comportamente care ar putea fi considerate a fi abuz, în sensul articolului 86;

17. Aceasta este cu siguranță cazul unei întreprinderi care deține monopolul publicității televizate, dacă impune utilizatorilor serviciilor sale tarife sau condiții inechitabile sau dacă face discriminări, în ceea ce privește accesul la publicitatea televizată, între operatorii economici sau produsele naționale, pe de o parte, și cei (cele) din alte state membre, pe de altă parte;
18. În fiecare caz, instanța națională este cea care trebuie să analizeze dacă există un asemenea abuz, iar Comisia, în limitele competențelor sale, să-l soluționeze;

Chiar și în cadrul articolului 90, interdicțiile prevăzute la articolul 86 au un efect direct și dau naștere, pentru justițiabili, de drepturi pe care instanțele naționale trebuie să le protejeze;

D – Cu privire la întrebarea 11

19. Prin a unsprezecea întrebare se dorește să se afle dacă faptul de a conferi unei societăți pe acțiuni dintr-un stat membru dreptul exclusiv de a emite mesaje publicitare televizate pe întreg teritoriul aceluși stat constituie o încălcare a articolului 7 din tratat;
20. Din considerentele de mai sus rezultă că a concesiona un drept exclusiv de natura celui vizat de instanța națională nu constituie o încălcare a articolului 7, dar comportamentele discriminatorii ale unei întreprinderi care beneficiază de o astfel de exclusivitate în raport cu resortisanții statelor membre, pe motive de cetățenie, sunt incompatibile cu această dispoziție;

Cu privire la cheltuielile de judecată

21. Cheltuielile efectuate de Comisia Comunităților Europene, precum și de guvernele italian și german, care au prezentat observații Curții, nu pot face obiectul unei rambursări.

Întrucât procedura are, în raport cu părțile în acțiunea principală, un caracter incidental față de procedura în fața instanței naționale, este de competența acestei instanțe să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată;

CURTEA,

pronunțându-se cu privire la întrebările care i-au fost adresate de către Tribunale di Biella prin hotărârea din 6 iulie 1973, hotărăște:

1) Transmisia de mesaje televizate, inclusiv a celor cu un caracter publicitar, se supune, ca atare, normelor tratatului referitoare la prestările de servicii. Pe de altă parte, schimburile comerciale de orice tipuri de materiale, aparate de înregistrare sonoră, filme și alte produse utilizate pentru difuzarea de mesaje televizate se supun normelor referitoare la libera circulație a mărfurilor;

2) Faptul că o întreprindere dintr-un stat membru beneficiază de dreptul exclusiv de a transmite mesaje publicitare televizate nu este, ca atare, incompatibilă cu libera circulație a produselor pe care aceste mesaje intenționează să le promoveze. Situația ar fi fost diferită dacă dreptul de exclusivitate ar fi fost utilizat pentru favorizarea, în cadrul Comunității, a anumitor canale comerciale sau a anumitor operatori economici, în raport cu ceilalți.

3) Articolul 37 din tratat vizează schimburile de mărfuri și nu se referă la monopolul asupra prestărilor de servicii.

4) Existența unui monopol al unei întreprinderi căreia statul membru i-a acordat, în temeiul articolului 90, drepturi de exclusivitate sau o extindere a acestor drepturi, care urmează unei noi intervenții a statului, nu este în sine incompatibilă cu articolul 86 din tratat.

5) Chiar în cadrul articolului 90, interdicțiile prevăzute la articolul 86 au un efect direct și dau naștere, pentru justițiabili, de drepturi pe care instanțele naționale trebuie să le protejeze.

6) Concesionarea dreptului exclusiv de a transmite mesaje televizate nu constituie, în sine, o încălcare a articolului 7 din tratat. Cu toate acestea, sunt incompatibile cu această dispoziție comportamentele discriminatorii ale unei întreprinderi care beneficiază de o astfel de exclusivitate în raport cu resortisanții statelor membre pe motive de cetățenie.

Lecourt   Donner   Sørensen   Monaco   Mertens de Wilmars
Pescatore   Kutscher   Ó Dálaigh   Mackenzie Stuart

Pronunțată în ședință publică la Luxemburg, 30 aprilie 1974.

Grefier

A. Van Houtte

Președinte

R. Lecourt